

Soja

Uwagi ogólne

Ze względu na ważną rolę, jaką rośliny bobowate odgrywają w płodozmianie, popularyzowanie uprawy tych roślin oraz soi wymaga wielokierunkowych działań strategicznych. Zasadnicze znaczenie ma wszechstronne testowanie jak największej liczby odmian celem bieżącej weryfikacji ich przydatności do uprawy w różnych rejonach kraju. Bardzo ważnym zagadnieniem jest również sprawdzenie możliwości uprawy soi – zwłaszcza tych odmian, których materiał siewny jest corocznie oferowany polskim rolnikom. Gatunek ten w naszym kraju dotychczas nie był wykorzystywany w produkcji na szerszą skalę, ale od kilku lat zyskuje na znaczeniu. W efekcie prowadzonych od kilku lat badań w ramach tzw. *Inicjatywy białkowej COBORU*, upowszechniono rekomendację najlepszych odmian w poszczególnych województwach. Aktualnie we wszystkich województwach tworzone są listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województw (LOZ). Pozwala to użytkownikom dokonać wyboru najlepszej odmiany do uprawy w konkretnych warunkach, typowych dla danego regionu lub województwa.

Tabela 11.14. Soja. Odmiany badane. Rok zbioru: 2021.

Lp.	Odmiana	Wczesność / barwa znaczka	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4
1	Erica	w/żół	2017	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
2	Adessa	w/c-br	2019	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1, 55-300 Środa Śląska
3	Antigua	w/żół	2019	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
4	Marzena	w/żół	2020	PROGRAIN ZIA s.r.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce ul. Tkacka 1, 48-200 Prudnik
5	Abaca	w/żół	2021	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1, 55-300 Środa Śląska
6	Magnolia PZO	w/cz	2021	IGP Polska sp. z o.o. sp. k. ul. Wyspiańskiego 43, 60-751, Poznań
7	Ambella	w	CCA	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1, 55-300 Środa Śląska
8	Lajma		CCA	
9	Mayrika	w	CCA	PROGRAIN ZIA s.r.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce ul. Tkacka 1, 48-200 Prudnik
10	Abelina	św/cz	2016	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1, 55-300 Środa Śląska
11	Ceres PZO	śp/c-br	2021	IGP Polska sp. z o.o. sp. k. ul. Wyspiańskiego 43, 60-751, Poznań
12	Karok	śp/cz	2021	P.H. Petersen Saatzucht Lundsgaard GmbH Streichmuhler Strasse 8a DE-24977 Grundhof
13	Nessie PZO	śp	CCA	IGP Polska sp. z o.o. sp. k. ul. Wyspiańskiego 43, 60-751, Poznań
14	Obelix	śp	CCA	Farmsaat Polska sp. z o.o. Nowa Trzcianka 12 96-111 Nowy Kawęczyn
15	Sirelia	św	CCA	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a PL-87-100 Toruń
16	Viscount		CCA	
17	ES Comandor	p/żół	2018	Euralis Nasiona sp. z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
18	Viola	p/żół	2018	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
19	Aurelina	p/żół	2019	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1, 55-300 Środa Śląska
20	ES Governor	p/cz	2020	Euralis Nasiona sp. z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
21	Sully	p/c-br	2021	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
22	Acardia	p	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
23	Achillea	p	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
24	Albiensis	p	CCA	PROGRAIN ZIA s.r.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce ul. Tkacka 1, 48-200 Prudnik
25	Amiata	p	CCA	Agrosimex sp. z o.o.
26	ES Compositor		CCA	
27	Favorit	p	CCA	Agroyoumis sp. z o.o. ul. Święty Marcin 29/8 PL-61-806 Poznań
28	Moravians	p	CCA	PROGRAIN ZIA s.r.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce ul. Tkacka 1, 48-200 Prudnik
29	RGT Sigma		CCA	
30	RGT Stepa		CCA	
31	Sahara		CCA	
32	Sussex		CCA	
33	Petrina	bp/c-br	2017	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
34	Orpheus	bp/c-br	2020	Naukowo Badawcze Centrum Rozwoju Soi „AgeSoya” sp. z o.o. ul. Długa 50A, 37-413 Huta Krzeszowska
35	ES Chancellor	bp/c-br	2021	Euralis Nasiona sp. z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
36	ES Conductor	bp/cz	2021	Euralis Nasiona sp. z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
37	Kapral	bp/-	CCA	Agroyoumis sp. z o.o. ul. Święty Marcin 29/8 PL-61-806 Poznań
38	Kofu	bp/-	CCA	PROGRAIN ZIA s.r.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce ul. Tkacka 1, 48-200 Prudnik
39	Pompei	bp/-	CCA	Agroyoumis sp. z o.o. ul. Święty Marcin 29/8 PL-61-806 Poznań
40	Tertia	bp/-	CCA	PROGRAIN ZIA s. r. o. sp. z o.o. Oddział w Polsce ul. Tkacka 1, 48-200 Prudnik

Opracowano na podstawie „Listy odmian roślin rolniczych i warzywnych wpisanych do Krajowego Rejestru w Polsce” 2021

Odmiany: bp- bardzo późna, bw-bardzo wczesna, p-późna, św- średniowczesna, w-wczesna

Barwa znaczka – c-br –ciemnobrzozowa, cz-prawie czarna, j-br – jasnobrzozowa, żół- żółta na podstawie badań OWT

CCA-odmiana z katalogu CCA po doświadczeniach rozpoznawczych

Tabela 11.15. Soja. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2021.

Miejscowość	Karzniczka	Wyczechy
Powiat	Słupsk	Człuchów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	4
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a
pH gleby w KCl	6,1	5,7
Przedplon	pszenica ozima	rzepak ozimy
Data siewu (dzień, m-c, rok)	10.05.2021	11.05.2021
Obsada nasion (szt/m ²)	70/50	70/50
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	10.10.2021	29.09.2021
N (kg/ha)	24	24
P ₂ O ₅ (kg/ha)	60	60
K ₂ O(kg/ha)	90	90
Nitragina dla soi	zastosowano	zastosowano
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Proman 500 SC 3l	Boxer 800 EC 2l
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Boxer 800 EC 3,4l	Corum 502,4 SL 1,25l
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Corum 502,4 SL 1,2l	
Insektycyd (nazwa, dawka/ha)	Mospilan 20 SP 0,2l	

Tabela 11.16. Soja. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2021.

Lp.	Cecha	Karzniczka	Wyczechy
1	Pełnia wschodów (data: dzień, miesiąc)	21.05.2021	24.05.2021
2	Ocena wschodów (skala 9 ^o)	8,3	8,2
3	Początek kwitnienia (dzień, m-c)	24.06.2021	28.06.2021
4	Ocena stanu ogólnego (skala 9 ^o)	8,7	8,0
5	Koniec kwitnienia (data: dzień, miesiąc)	27.07.2021	28.07.2021
6	Wysokość roślin (cm)	82	83
7	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	8,2	9,0
8	Porażenie przez choroby (skala 9 ^o)	6,8 - mączniak rzekomy	9,0
9	Dojrzałość techniczna (data: dzień, miesiąc)	03.09.2021	05.09.2021
10	Pękanie strąków (skala 9 ^o)	8,4	8,4
11	Równomierność dojrzewania (skala 9 ^o)	8,4	8,0
12	Masa 1000 nasion (g)	148	215
13	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	21,7	20,0
14	Plon ziarna (dt/ ha)	23,75	16,93

Tabela 11.17. Soja. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2021.

Lp.	Odmiana	Karzniczka	Wyczechy
	Wzorzec dt/ha	23,75	16,93
1	Erica	82	89
2	Adessa	98	82
3	Antigua	86	84
4	Marzena	85	76
5	Abaca	120	136
6	Magnolia PZO	90	79
7	Ambella	91	83
8	Lajma	94	79
9	Mayrika	83	77
10	Abelina	106	110
11	Ceres PZO	103	109
12	Karok	108	81
13	Nessie PZO	105	95
14	Obelix	96	90
15	Sirelia	103	100
16	Viscount	88	81
17	ES Comandor	103	143
18	Viola	102	110
19	Aurelina	104	77
20	ES Goveomor	102	96
21	Sully	95	70
22	Acardia	114	130
23	Achillea	100	98
24	Albiensis	105	129
25	Amiata	114	141
26	ES Compositor	104	83
27	Favorit	101	68
28	Moravians	97	93
29	RGT Sigma	102	122
30	RGT Stepa	107	122
31	Sahara	107	141
32	Sussex	103	83
33	Petrina	107	98
34	Orpheus	99	131
35	ES Chancellor	109	94
36	ES Conductor	100	136
37	Kapral	136	93
38	Kofu	106	142
39	Pompei	123	133
40	Tertia	112	114

Wzorzec – średnia z badanych odmian

Tabela 11.18. Soja. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2019, 2020, 2021.

Lp.	Odmiana	2019	2020	2021	2020-2021	2019-2021
Wzorzec dt/ha		23,8	24,6	20,34	24,2	22,91
1	Erica	97	92	86	89	92
2	Adessa	114	101	90	96	102
3	Antigua	88	79	85	82	84
4	Marzena			81		
5	Abaca			128		
6	Magnolia PZO			85		
7	Ambella	102	72	87	80	87
8	Lajma			87		
9	Mayrika	111	98	80	89	96
10	Abelina	94	98	108	103	100
11	Ceres PZO			106		
12	Karok			95		
13	Nessie PZO			100		
14	Obelix	105	105	93	99	101
15	Sirelia	88	112	102	107	101
16	Viscount			85		
17	ES Comandor	114	103	123	113	113
18	Viola	92	109	106	108	102
19	Aurelina	103	101	91	96	98
20	ES Govemor		105	99	102	
21	Sully			83		
22	Acardia		110	122	116	
23	Achillea	98	88	99	94	95
24	Albiensis	100	117	117	117	111
25	Amiata		116	128	122	
26	ES Compositor			104		
27	Favorit			85		
28	Moravians	107	95	95	95	99
29	RGT Sigma			112		
30	RGT Stepa			115		
31	Sahara			124		
32	Sussex			93		
33	Petrina	106	119	103	111	109
34	Orpheus			115		
35	ES Chancellor			102		
36	ES Conductor			118		
37	Kapral		116	115	116	
38	Kofu	110	114	124	119	116
39	Pompei		122	128	125	
40	Tertia	121	122	113	118	119

Wzorzec – średnia z badanych odmian

Tabela 11.19. Soja. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian. Lata zbioru: 2021.

Lp.	Odmiana	Dojrzałość pełna liczba dni od początku roku *		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	Wysokość osadzenia najniższej położonych strąków (cm)	Wysokość roślin (cm)	Masa 1000 szt. nasion (g)
		Karzniczka	Wyczechy	Średnia z dwóch badanych punktów	Średnia z dwóch badanych punktów	Średnia z dwóch badanych punktów	Średnia z dwóch badanych punktów
1	Erica	270	269	8,7	7,0	79,5	157,5
2	Adessa	269	270	8,8	5,3	69,2	175,0
3	Antigua	269	269	8,5	6,2	81,7	190,5
4	Marzena	260	270	8,8	6,8	79,5	155,0
5	Abaca	261	270	8,8	7,0	75,5	191,5
6	Magnolia PZO	260	271	8,5	6,5	73,7	166,5
7	Ambella	267	270	8,8	5,7	71,8	159,0
8	Lajma	261	269	9,0	5,0	80,7	157,5
9	Mayrika	270	269	8,3	7,0	81,3	158,0
10	Abelina	273	276	8,5	7,0	91,3	163,0
11	Ceres PZO	274	275	8,2	7,2	87,8	210,0
12	Karok	272	279	9,0	4,8	84,3	189,0
13	Nessie PZO	270	274	8,7	6,0	82,2	159,0
14	Obelix	280	276	9,0	5,2	84,2	199,0
15	Sirelia	281	275	8,3	5,3	87,7	181,5
16	Viscount	270	277	8,2	4,8	79,3	166,5
17	ES Comandor	266	278	8,3	6,0	91,8	206,5
18	Viola	276	275	8,8	5,5	84,7	147,0
19	Aurelina	278	276	9,0	6,8	75,2	179,0
20	ES Góvemor	277	279	8,7	7,0	74,8	177,5
21	Sully	280	280	9,0	6,5	78,3	176,0
22	Acardia	279	281	8,2	6,3	82,5	175,5
23	Achillea	274	282	8,2	4,0	79,0	206,0
24	Albiensis	278	280	8,3	6,5	88,8	197,0
25	Amiata	276	284	8,5	7,2	83,0	177,5
26	ES Compositor	280	281	8,8	6,3	87,8	191,0
27	Favorit	273	279	8,3	7,7	85,3	171,0
28	Moravians	281	284	8,5	7,2	86,2	175,0
29	RGT Sigma	274	284	8,2	7,3	87,0	168,0
30	RGT Stepa	276	281	8,8	6,7	80,7	171,0
31	Sahara	278	280	8,8	7,7	85,2	173,5
32	Sussex	279	278	8,7	7,7	84,7	164,0
33	Petrina	283	278	8,2	6,2	84,5	176,5
34	Orpheus	283	280	8,3	5,5	82,0	266,0
35	ES Chancellor	283	284	8,3	5,2	89,8	195,0
36	ES Conductor	283	284	9,0	7,0	86,8	171,5
37	Kapral		283	8,5	7,2	88,7	254,0
38	Kofu	283	281	8,2	5,3	86,7	177,0
39	Pompei		279	8,3	7,2	82,5	203,0
40	Tertia	283	284	8,8	6,8	81,8	199,5

*Dojrzałość pełna liczba dni od początku roku: 256-13.09, 257- 15.09, 258-16.09

Charakterystyka odmian soi
wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2021
(Lista Opisowa Odmian Roślin Rolniczych 2021 COBORU mgr. inż. A. Osiecka, mgr M. Binkowski)

Abaca (d. SZD O1772)

Odmiana wczesna.

Plon nasion i białka bardzo duży. Termin kwitnienia roślin średni do wczesnego, długość fazy kwitnienia średnia. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej wczesny. Rośliny dość niskie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem przeciętna. Odporność na septoriozę – średnia, na bakteryjną plamistość i bakteryjną ospowatość – poniżej średniej. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, tłuszczu surowego dość duża, włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Ceres PZO (d. PZO 16509)

Odmiana średniopóźna.

Plon nasion i białka bardzo duży. Termin kwitnienia i długość trwania fazy kwitnienia średnie. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej średniopóźny. Rośliny dość wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną plamistość i na bakteryjną ospowatość oraz septoriozę – średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach, tłuszczu surowego oraz włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

ES Chancellor (d. ESG1812)

Odmiana bardzo późna.

Plon nasion i białka dość duży. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnia. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej bardzo późny. Rośliny średnio wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem przeciętna. Odporność na bakteryjną plamistość, bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

ES Conductor (d. ESG1814)

Odmiana bardzo późna.

Plon nasion i białka duży. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnia. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej bardzo późny. Rośliny dość wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem poniżej średniej. Odporność na bakteryjną plamistość - dość mała, na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość duża, włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Karok (d. PHP SJ170.109)

Odmiana średniopóźna.

Plon nasion dość duży, plon białka duży. Termin kwitnienia roślin i okres kwitnienia średnia. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej średniopóźny. Rośliny średnio wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem poniżej średniej. Odporność na bakteryjną plamistość – dość mała, na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach duża, tłuszczu surowego poniżej średniej, włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Magnolia PZO (d. PZO 16513)

Odmiana wczesna.

Plon nasion duży, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia średni, okres kwitnienia dość krótki. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej wczesny. Rośliny dość niskie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną plamistość, bakteryjną

ospowatość i septoriozę średnia. Równomierność dojrzewania poniżej średniej. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach powyżej średniej, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Sully (d. SOJ16505)

Odmiana późna.

Plon nasion dość duży, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnia. Termin osiągnięcia dojrzałości technicznej i żniwnej późny. Rośliny dość wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem przeciętna. Odporność na bakteryjną plamistość i septoriozę dość mała, na bakteryjną ospowatość - średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków duża.

Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m²